

ДЕМОКРАТІЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Свинарчук А., студентка гр. Юм - 81

Демократія – форма державно – політичного устрою суспільства, що ґрунтується на визнанні народу джерелом влади.

У соціальному розвитку демократія постає способом реалізації суперечностей, вдосконалення і гармонізації суспільства. Демократія в Україні пройшла тернистий шлях становлення. Вона розвивалася разом із державою і дійшла до сьогодні в такому вигляді, в якому ми її бачимо. Але який саме цей вигляд?

Всім відомо, що дана форма політичного устрою була заснована давньогрецьким філософом Демокритом. Згодом такі провідні мислителі як Сократ та його учень Платон вважали демократію найгіршою формою державно – політичного устрою, адже це, на думку філософів, влада нерозумного натовпу. І вони були праві, адже в той час народ дійсно був неосвіченим і, не маючи уявлення про управління державою кожен захищав свої інтереси. З розвитком суспільства демократія поширилася по всьому світу і набула популярності. Натовп став розумним і виявив бажання брати участь в управлінні державою, в якій вони живуть.

В статті 1 Конституції України сказано: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава». Це підтверджує, що в нашій державі владу здійснює саме народ. Але чи дійсно це так? Проаналізуємо розвиток демократії в Україні починаючи з кінця 2007 по 2008 роки.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 року була ухвалена концепція «Сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства». Дана концепція була спрямована на створення сприятливих умов для подальшого розвитку громадянського суспільства та зміцнення демократії в Україні. Вона передбачала налагодження ефективної взаємодії органів виконавчої влади з інститутами громадянського суспільства, що повинна базуватися на партнерстві, взаємозацікавленості у досягненні цілей, пов'язаних з процесом демократизації усіх сфер державного управління і суспільного життя, соціально-економічним і духовним прогресом, всебічним забезпеченням захисту прав і свобод громадянина.

В лютому 2008 року Міністерство юстиції України отримало урядове доручення щодо розробки Положення про проведення громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади та їх посадових осіб. А вже в березні Мінюстом було підготовлено документ, що визначає організаційно-правові засади проведення громадської експертизи в Україні. Авторами проекту прямо було наголошено на важливості громадської експертизи як складової демократичного управління державою, що забезпечує залучення інститутів громадянського суспільства до управління державними справами шляхом проведення ними аналізу діяльності органів виконавчої влади та їх посадових осіб, ефективності прийняття і виконання рішень тощо. Даним проектом було поставлено кілька завдань: забезпечення участі громадян в управлінні та розв'язку проблем, що зачіпають їхні інтереси; забезпечення можливості громадян контролювати дії та рішення влади; активна участь громадян в ухваленні рішень з питань соціального та економічного розвитку на противагу пасивному споживанню їхніх результатів. Було розроблено «Положення про громадянську експертизу», що жорстко унормовує предмет даного проекту. І вже сьогодні повинна розпочатися широка кампанія що до реалізації даних цілей.

Отже, демократія в Україні переходить від представницької до демократії участі, особливістю якої є залучення громадян до процесу консультацій та ухвалення рішень. Головними факторами для функціонування демократії участі є наявність правових механізмів консультацій та участі у виробленні рішень, готовність представників влади проводити консультації, а також наявність компетентної організованої громадськості. Нажаль інститутам громадянського суспільства вже не вистачає діючої нормативно-правової бази для того, аби повноцінно здійснювати заходи, що стосуються підтримки даної моделі демократії. Йдеться передусім про такі труднощі: неврегульованість процедури проведення експертизи, відсутність означеного кола суб'єктів владних повноважень – об'єктів громадської експертизи, розпливчатість меж урахування органами влади результатів громадської експертизи тощо. Сьогодні Україна переживає гостру необхідність у запровадженні єдиних підходів для здійснення громадської експертизи діяльності органів влади та їх посадових осіб, власне, як і у закріпленні поняття "громадська експертиза".

Наук. кер.- Харченко В.Б., доцент кафедри права